

การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
Using Active Learning to Enhance Student's Documentary
Writing Skill Based on Local Information for 12 Grade Students

ไพโรจน์ ก้านอินทร์, โสภี อุ่นทะยา

Pairote Kanin, Sopee Untaya

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Faculty of Humanities and Social sciences, Mahasarakham University

Corresponding Author, Email: teacherpairote@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และ 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น แบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าเท่ากับ 83.23/83.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 75/75

2. ความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถด้านการเขียนสารคดี, ข้อมูลท้องถิ่น, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ได้รับบทความ: 16 กรกฎาคม 2567; แก้ไขบทความ: 5 สิงหาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 26 กันยายน 2567

Received: July 16, 2024; Revised: August 5, 2024; Accepted: September 26, 2024

Abstract

The purpose of this research were: 1) to use an active learning approach to enhance the student's learning process for documentary writing skill based on their local information for 12 Grade Students in which it should meet a 75/75 standard criteria; and 2) to compare the student's writing skill before and after allowing them to learn via the active learning approach. The sample group comprised 30 students from a class of 12/7 Grade Students in Prasatwittayakarn School, Surin Province, who were studying in Semester 2/2022. These students were selected by simple random sampling using a lottery method in which the classroom was a sampling unit. The research tools were: 1) A set of 10 lesson plans on enhancing the student's documentary writing skill using an active learning approach; and 2) An essay test on the student's documentary writing skill using local information. After that, the collected data was finally analyzed to define the mean score and the Standard Deviation (S.D.); the dependent samples t-test was performed as well.

The research result found that:

1. The effectiveness of the lesson plans on enhancing the student's documentary writing skill from the local information of 12 Grade Students significantly reached the E1/E2 criteria of 83.23/83.27 which was higher than the expected 75/75 criteria.
2. The student's post-test score on documentary writing skill was higher with than their pre-test score with a statistical significance of .05.

Keywords: Documentary Writing Skill, Local Information, Active Learning

1. บทนำ

สารคดีเป็นงานเขียนร้อยแก้วที่เขียนขึ้นจากความจริงเพื่อเสนอข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจินตนาการ ผ่านศิลปะทางภาษาและกลวิธีการนำเสนอที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความบันเทิง อีกทั้ง สารคดีเป็นงานเขียนที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ อันเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังที่ธัญญา สังขพัฒน์านนท์ (2553: 21) กล่าวว่า สารคดีเป็นงานเขียนที่นำเสนอเรื่องราวโดยความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับอวยพร พานิช และคณะ (2553: 232) กล่าวว่า สารคดีต้องอาศัยความคิดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างสูง อีกทั้งการเขียนสารคดีต้องคำนึงถึงกลวิธีทางภาษาในแง่ของการอ่านง่าย ดึงดูดใจและสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน

จะเห็นได้ว่า สารคดีเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการเขียน และความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับทักษะที่สำคัญ และจำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังที่ Bernie Trilling and Charles Fade (2009 อ้างถึงในสุนทร สันธพานนท์, 2558: 16) ได้กล่าวไว้ คือ 3Rs x 7Cs ซึ่งมีทักษะด้านการเขียน (Writing) และทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ด้วย นอกจากนี้ สารคดียังถือเป็นสาระการเรียนรู้แกนกลางที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ม.4-6/4 ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ โดยระบุสาระการเรียนรู้แกนกลาง คือ สารคดี และบันเทิงคดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 33)

อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน พบปัญหาด้านการเขียนของผู้เรียน ได้แก่ เขียนอธิบายไม่ได้ใจความ ใช้ถ้อยคำและสำนวนยังไม่ดี ขาดข้อมูลในการเขียน เรียบเรียงความคิดได้ไม่ดี ขาดความคิดสร้างสรรค์ และไม่สามารถผลิตงานเขียนได้ด้วยตนเอง ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการคัดกรองการอ่านและเขียนของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร ปีการศึกษา 2565 พบว่า นักเรียนร้อยละ 18.68 มีความสามารถด้านการเขียนในระดับดีและพอใช้ (ระบบติดตาม รายงานข้อมูล สดผ. สพฐ., 2565: 1) ซึ่งจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาให้สูงขึ้น

แนวทางหนึ่งที่น่าสนใจและสอดคล้องกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ใช้กระบวนการคิดในการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำ (ชลธิชา หอมฟุ้ง, 2560: 355) และอีกแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การใช้ข้อมูลท้องถิ่น ซึ่งเป็นเนื้อหาองค์ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นต่าง ๆ (จิตา บุษามสาย, 2559: 194) ซึ่งการนำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัวอีกทั้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจใน รากเหง้าของตน (เนาวรัตน์ เจตคุ, 2555: 172)

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัยทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The One Group Pretest - Posttest Design) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร จำนวน 3 ห้อง รวมทั้งสิ้น 100 คน ซึ่งแต่ละห้องได้รับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเดียวกันกับครูคนเดียวกัน และมีระดับความรู้และความสามารถใกล้เคียงกัน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากและใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้อง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 จำนวน 30 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยออกแบบเป็นหน่วยการเรียนรู้เรื่องสารคดีสร้างสรรค์ มหัศจรรย์งานเขียน จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ละ 1 คาบ คาบละ 55 นาที รวมทั้งสิ้น 10 คาบ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องรู้จักสารคดี แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องถ้อยคำวิจารณ์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องเชี่ยวชาญ ย่อหน้า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องระดับภาษางานเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องเรียนรู้โวหาร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องวิจารณ์ชื่อเรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องลือเลื่องเบื้องนำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่องถ้อยคำเนื้อหา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่องวาทะลงท้าย และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่องเจตนาสารคดี โดยทุกแผนการจัดการเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ประเด็น เห็นปัญหา ขั้นที่ 2 สถานการณ์ชวนคิด พิสูจน์วิเคราะห์ ขั้นที่ 3 เจาะจงแนวคิด ลิขิตสร้างสรรค์ และขั้นที่ 4 มหัศจรรย์กลานท์ สืบสานสารคดี

2. แบบทดสอบ เพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น ซึ่งเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ เพื่อใช้ในการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน

3.3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนสารคดี การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการใช้ข้อมูลท้องถิ่น จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

3) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับออกแบบสื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นและสอดคล้องตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric)

6) กำหนดหน่วยการเรียนรู้เรื่องสารคดีสร้างสรรค์ มหัตถรย์งานเขียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน

7) เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม

8) เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา และการจัดการเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไปทุกรายการ และสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

9) ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้อง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และดูความเหมาะสมด้านต่าง ๆ ซึ่งผลการหาประสิทธิภาพ พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลเท่ากับ 77.11/77.13 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

10) นำข้อสังเกตที่บันทึกได้จากการบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ และการตรวจผลงานนักเรียนมาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม และนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ เพื่อใช้ในการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน มีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และเนื้อหาสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และคัดเลือกตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการทดสอบ คือ ท 2.1 ม.4-6/4 ผลิตรายงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ

2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการสร้างแบบทดสอบแบบอัตนัย จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบแบบทดสอบแบบอัตนัย

- 3) ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสารคดีจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสารคดี
- 4) สร้างแบบทดสอบการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น แบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ โดยต้องการจริงจำนวน 1 ข้อ เพื่อใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง
- 5) เสนอแบบทดสอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม
- 6) เสนอแบบทดสอบต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และความเที่ยงตรงโดยการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 7) นำผลการประเมินแบบทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งแบบทดสอบอัตนัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไปทุกรายการ และสามารถนำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้
- 8) ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้อง
- 9) นำแบบทดสอบมาตรวจ โดยใช้ผู้ตรวจจำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัยและครูผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย และนำผลการตรวจมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.95 ซึ่งสามารถนำเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้
- 10) วิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของข้อคำถามรายข้อโดยหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ซึ่งแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปทุกรายการ ซึ่งสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 188)
- 11) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (อจศรา ประเสริฐสิน, 2564: 287-288)
- 12) จัดพิมพ์ข้อสอบที่ปรับปรุงแล้ว เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

- 1) ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนแก่กลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ โดยใช้เวลาจำนวน 1 ชั่วโมง

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ละ 1 คาบ คาบละ 55 นาที

3) หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4) ดำเนินการทดสอบหลังเรียนแก่กลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ โดยใช้เวลาจำนวน 1 ชั่วโมง

5) รวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมุติฐาน

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

1) หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ E1/E2 ผ่านเกณฑ์ที่ 75/75 โดย 75 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และ 75 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ด้าน	N	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	S.D.	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ (E_1)	30	225	187.27	11.29	83.23	83.23
ผลลัพธ์ (E_2)	30	50	41.63	2.94	83.27	83.27

จากตารางที่ 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนกระบวนการจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างการจัดการเรียนรู้ (E_1) เท่ากับ 83.23 และคะแนนผลลัพธ์จากการทำแบบทดสอบหลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ (E_2) เท่ากับ 83.27 ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	30	50	36.83	3.50	7.39	0.00
หลังเรียน			41.63	2.94		

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 41.63$, S.D. = 2.94) สูงกว่าคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 36.83$, S.D. = 3.50) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นสูงขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีขั้นตอนและระเบียบวิธีที่ชัดเจน โดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทำให้สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งผู้วิจัยได้เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม มีการทดลองใช้ (Try Out) และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ส่งผลให้ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2566: 5) กล่าวว่า การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะช่วยให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับศศิเทพ ปิติพรเทพิน (2566: 71) ที่กล่าวว่า การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้จัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมาย และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

2. แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีขั้นตอนและระเบียบวิธีที่ชัดเจน โดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางใน

การออกแบบแบบทดสอบแบบอัตนัย ผู้วิจัยได้เสนอแบบทดสอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพ นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ตรวจสอบโดยใช้ผู้ตรวจจำนวน 2 คน และวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของข้อสอบทำให้ได้แบบทดสอบที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับพิชิต ฤทธิ์จรูญ (2564: 91) กล่าวว่า แบบทดสอบที่มีคุณภาพ มีวิธีการและกระบวนการสร้างอย่างถูกต้องตามหลักวิชา จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า การออกแบบและสร้างเครื่องมือการวิจัยที่มีขั้นตอนและระเบียบวิธีที่ชัดเจนและเหมาะสม มีส่วนช่วยให้ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ สอดคล้องกับรุ่งทิพา สิงห์เทียน (2559: 1078) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมีค่าประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และลัดดาวัลย์ ศรีสุข (2558: 107) ศึกษาเรื่องการใช้เทคนิค 4MAT ร่วมกับชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีค่าประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

5.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ประเด็น เห็นปัญหา เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ช่วยกันคิดและตอบคำถามจากสถานการณ์ที่กำหนด ทำให้ผู้เรียนได้คิดทบทวนและเชื่อมโยงความรู้เดิมและสนใจในบทเรียน สอดคล้องกับพิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2561: 66-67) กล่าวว่า การใช้คำถามทำให้ครูได้สำรวจและทบทวนพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ช่วยกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนติดตามบทเรียนตลอดเวลา

ขั้นที่ 2 สถานการณ์ชวนคิด พิสูจน์วิเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ช่วยกันคิด วิเคราะห์ ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนด สอดคล้องกับศิริพร ศรีจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปรมัยอริชัย (2564: 2) กล่าวว่า การใช้คำถามเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางความคิดของผู้เรียน และนักเรียนได้เรียนรู้

เกี่ยวกับความรู้ใหม่ผ่านการบรรยายของครู ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเขียนสารคดีได้ สอดคล้องกับศิริพร ศรีจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปรมย์ อุปไมย อธิชัย (2564: 21) ที่กล่าวว่า การบรรยายช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 3 เจาะจงแนวคิด ลิขิตสร้างสรรค์ เป็นขั้นที่นักเรียนได้เรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย เพื่อช่วยกันคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนด และนำเสนอหน้าชั้นเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนได้รับความเห็นที่หลากหลาย และช่วยให้ผู้เรียนนำความคิดเห็นและข้อสรุปของกลุ่มไปปรับใช้ในงานเขียนของตนเองได้ สอดคล้องกับศิริพร ศรีจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปรมย์ อุปไมย อธิชัย (2564: 113) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มย่อย จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ครูและนักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนด ทำให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ใหม่เพิ่มมากขึ้น และช่วยพัฒนางานเขียนของตนเองได้ สอดคล้องกับปวีณา แฉ่มช้อย และคณะ (2566: 27-29) กล่าวว่า ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่ได้รับกับกรอบความรู้หรือความคิดเดิม ในระหว่างที่ทำกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมกลุ่ม หรือ การมีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจกับความรู้ที่ได้รับและขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น อีกทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นและครูผู้สอน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ตามเป้าหมายการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 มหัศจรรย์กลไก สืบสานสารคดี นักเรียนได้ร่วมกันสรุปและนำเสนอแนวคิดที่ได้จากการเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนาการเขียนสารคดีของตนเอง โดยนักเรียนได้ตั้งคำถามและตอบคำถามเพื่อทบทวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558: 74) ที่กล่าวว่า การใช้คำถามท้ายคาบ ผู้เรียนจะได้ฟื้นความจำ และตอกย้ำความเข้าใจให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้การเรียนรู้เรื่องใหม่ง่ายขึ้น อีกทั้งนักเรียนได้ฝึกเขียนสารคดีด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ของธอร์นไดค์ ที่กล่าวว่า การฝึกหัดหรือการทำบ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้มีความคงทนถาวร (ดนุลดา จามจรี, 2564: 31) และสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2566: 10) กล่าวว่า ผู้เรียนได้ลงมือทำและฝึกฝนบ่อยครั้งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และมีความชำนาญในการทำงานมากขึ้น

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 10 แผนการจัดการเรียนรู้มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นอย่างครอบคลุมและแยกส่วนอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสารคดี การใช้ภาษา การใช้ย่อหน้า การใช้ระดับภาษา การใช้โวหาร การเลือกประเด็น การเก็บข้อมูล การกำหนดโครงเรื่อง การเขียนชื่อเรื่อง การเขียนความนำและความเชื่อม การเขียนเนื้อเรื่อง การนำเสนอเรื่อง การดำเนินเรื่อง การเขียนความลงท้าย ฝึกเขียนสารคดีทั้งเรื่อง และการตรวจแก้งานเขียน ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าว เป็นการเรียนรู้ที่มีการลำดับความยากง่าย และค่อย ๆ เรียนรู้

องค์ประกอบการเขียนสารคดีที่ละองค์ประกอบ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนทำความเข้าใจที่ละเอียดและนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการเขียนสารคดีของตนเองได้ สอดคล้องกับคุณลดา จามจุรี (2564: 46) กล่าวว่า การแตกข้อมูลเป็นส่วน ๆ จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และทำให้ข้อมูลอยู่ในความจำระยะยาว และปวีณา แซ่มซ้อย และคณะ (2566: 50-52) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ค่อยเป็นค่อยไป โดยการปะติดปะต่อเรื่องราวที่หลากหลาย จากอดีตถึงปัจจุบัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้สังเคราะห์ความรู้ในระหว่างการเรียนรู้ และช่วยบ่มเพาะทักษะและเจตคติ การลำดับความยากที่พอเหมาะ และการกำหนดเนื้อหาที่ให้ผู้เรียนได้ต่อยอดเนื้อหาในระดับที่ลึกขึ้นและมีรายละเอียดมากยิ่งขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีรายวิชาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาข้อมูลท้องถิ่นของตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักและหวงแหนในท้องถิ่นของตน และฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการออกแบบและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เนื่องจากทักษะการเขียนสารคดี เป็นทักษะที่ต้องอาศัยความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย สัมพันธ์และเชื่อมโยงกับสาระอื่น ๆ

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ และความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์
2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดี โดยใช้แนวคิดอื่น ๆ ประกอบ เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการใช้ชุมชนเป็นฐาน และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน

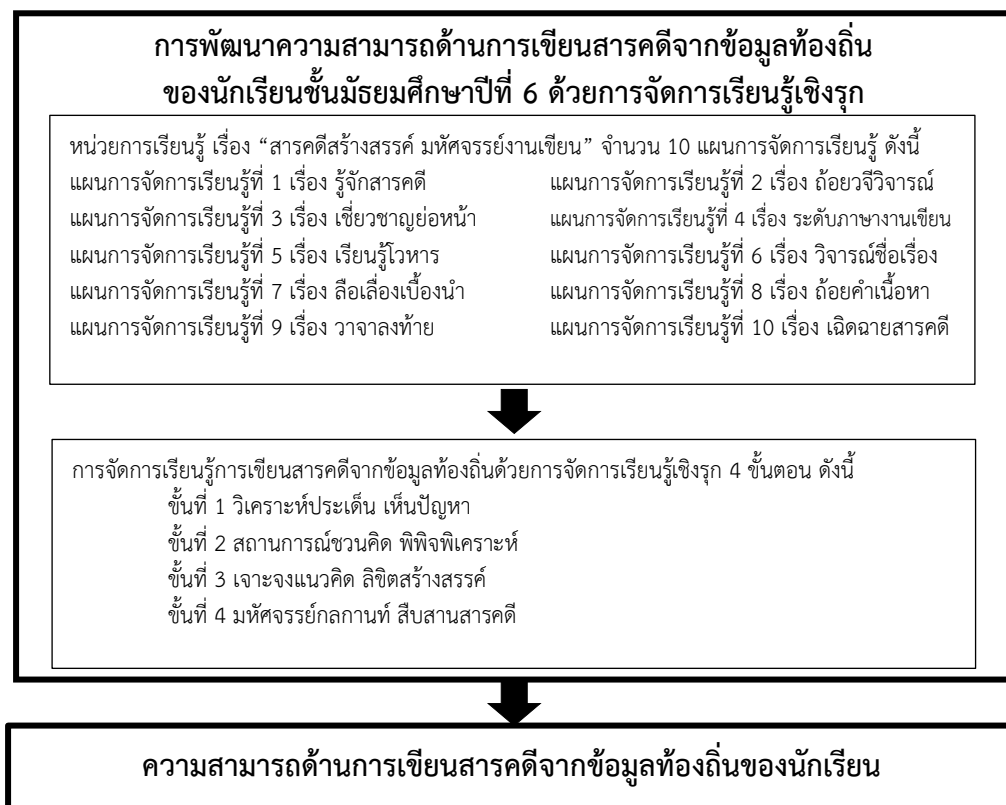
7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องกำกับการเรียนรู้ของตนเองทั้งแบบกลุ่มและการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งครูผู้สอนจะต้องให้คำแนะนำ วัดและประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจะต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาการเขียนของตนเอง นอกจากนี้ การพัฒนาการเขียน

จะต้องอาศัยระยะเวลาในการเรียนรู้ และเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนชำนาญ ดังนั้น การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จึงควรยืดหยุ่นและปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียน

จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ หากแต่การนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ครูผู้สอนจำเป็นจะต้องปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทต่อไป

แผนภาพที่ 1 แสดงการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เอกสารอ้างอิง

ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2560). การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน. *Veridian E-Journal, Slipakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(3), 332-346.

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). ศิลปะการสอนเพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: วิพรินทร์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2566). การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้. พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณ.
- ดนุลดา จามจุรี. (2564). การออกแบบการเรียนรู้: แนวคิดและกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2553). การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วี.ซี.พี. ซัคเซสกรุ๊ป.
- ธิดา บุษามสาย. (2559). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts), 9(3), 191-204.
- เนาวรัตน์ เจตตุ. (2555). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts), 5(3), 169-189.
- ปวีณา แซ่มซ้อย และคณะ. (2566). Active Learning เรียนรู้ด้วยหัวใจ สมอง และสองมือ. โครงการบัวหลวงก่อการครู คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2564). เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). วิจัยทางการศึกษา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ระบบติดตามรายงานข้อมูล สดผ. สพฐ. (2565). ผลการคัดกรองการอ่านการเขียน ม.1-6 ปี 2565. เข้าถึงได้จาก <http://202.29.173.200/~eme52/> (สืบค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2567).
- รุ่งทิวา สิงห์เทียน. (2559). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts), 9(2), 1078-1091.

- ลัดดาวัลย์ ศรีสุข. (2558). การใช้เทคนิค 4 MAT ร่วมกับชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศศิเทพ ปิติพรเทพิน. (2566). **การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: วิสต้า อินเทอร์เน็ต.
- ศิริพร ศรีจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอิชัย. (2564). **179 วิธีรวมสูตรการสอนฉบับกระเป๋**. กรุงเทพมหานคร: กู๊ดเฮด ฟรันที้ดิง แอนด์ แพคเกจจิง กรุป.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์. (2558). **การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อวยพร พานิช และคณะ. (2553). **ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา ประเสริฐสิน. (2564). **เครื่องมือการวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.